

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020.

V okrese Banská Bystrica bola v rámci administratívnej kontroly povinného očkovania kontrolovaná zaočkovanosť detí vo všetkých ambulanciách lekárov pre deti a dorast. Oproti minulému roku pri niektorých druhoch očkovania zaznamenávame mierny pokles a u niektorých mierny vzostup zaočkovanosti, Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 91,5% do 96,2 %. Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2018 (93,1%) a v ročníku narodenia 2013 (91,5%) – preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2018 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1124 detí, zaočkovaných 1076 detí, t.j. 95,7 % (tab.č.1a), čo predstavuje oproti minulému roku vzostup o 0,5 %. Z toho 603 detí (53,6%) bolo zaočkovaných vakcínou Infanrix Hexa a 473 detí (42,1%) bolo zaočkovaných vakcínou Hexacima. Evidujeme 35 odmietnutí (3,1 %) tohto druhu očkovania, čo je rovnaké číslo ako v minulom roku.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1124 detí zaočkovaných 1071 detí t.j. 95,3%, z toho 259 detí (22,9%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 812 detí (72,2%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to vzostup zaočkovanosti o 0,3 %. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 39 odmietnutí (3,4 %), rovnako ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2013 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 91,5 %, t.j. z celkového počtu 1037 detí bolo preočkovaných 949 detí, čo predstavuje pokles zaočkovanosti oproti minulému roku o 3,1 %.

V tomto ročníku evidujeme 40 odmietnutí očkovania (3,9 %), čo je o 0,4 % viac ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2006 bolo vykonané na 96,2%, čo predstavuje pokles zaočkovanosti oproti minulému roku o 0,6 %. Z celkového počtu 823 detí bolo zaočkovaných 792 detí. V tomto ročníku evidujeme 13 odmietnutí očkovania (1,6 %), čo je o 0,5% viac ako v minulom roku.

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2018 bolo očkovanie vykonané na 93,1 %, to znamená, že z celkového počtu 1124 detí bolo zaočkovaných 1047 detí, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 1,1 %. 53,8% detí bolo zaočkovaných vakcínou PRIORIX a 39,3%% detí bolo zaočkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. V tomto ročníku evidujeme 48 odmietnutí očkovania (5,3%), čo je o 3,7 % menej ako v minulom roku.

V ročníku narodenia 2017 bolo očkovanie vykonané na 95,7 %, to znamená, že z celkového počtu 1064 detí bolo zaočkovaných 1018. 51,03% bolo zaočkovaných vakcínou PRIORIX a 44,6% detí bolo zaočkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. Oproti minulému roku je v tomto ročníku vzostup zaočkovanosti o 3,7%. V tomto ročníku evidujeme 36 odmietnutí očkovania (3,4%).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2008 bolo vykonané na 95,1 %, to znamená, že z celkového počtu 925 detí bolo zaočkovaných 880 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 1,5 %. Vakcínou PRIORIX bolo zaočkovaných 79,4% detí a vakcínou M-M-RVAX PRO bolo zaočkovaných 15,8% detí. Evidujeme 24 odmietnutí očkovania (2,6 %).

V ročníku narodenia 2007 bolo preočkovanie vykonané na 96,2 %, z celkového počtu 952 detí bolo zaočkovaných 916 detí. 85,6% detí bolo zaočkovaných vakcínou PRIORIX a 14,4% detí bolo zaočkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. Evidujeme 24 odmietnutí očkovania (2,5 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárske fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

V tomto období neboli doočkovaní žiadni študenti, nakoľko už boli očkovaní všetci v rámci základného povinného očkovania.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

Nebol nahlásený ani jeden novorodenec HBsAg pozit. matky.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 17 dialyzovaných pacientov, všetci boli proti hepatitíde B očkovaní.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP bolo indikované u 34 pacientov, všetci boli očkovaní.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB bolo indikované u 2 osôb, 1 osoba bola očkovaná tromi dávkami vakcíny a jedna dvoma dávkami vakcíny.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované u 6 osôb, 4 osoby boli očkované tromi dávkami vakcíny, jedna osoba dvoma dávkami vakcíny, jedna osoba jednou dávkou vakcíny proti hepatitíde B.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálnohygienickým štandardom (tab. č. 10).

V tejto skupine evidujeme 10 detí, z toho boli 9 detí zaočkovaných dvoma dávkami vakcíny proti VHA.

V ročníku narodenia 2017 evidujeme v tejto skupine 5 detí, z nich boli zaočkované štyri deti (80,0%) a v ročníku narodenia 2018 evidujeme 5 detí, všetky deti boli zaočkované.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 11).

Spolu bolo zaočkovaných 1447 detí, oproti roku 2019 je to viac o 398 detí, čo znamená vzostup o 37,9 %.

Kliešťová encefalitída – 188 detí

Chrípka – 5 detí do 3 rokov života, 85 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 180 detí

Meningokoková meningitída – 89 detí

Infekcie vyvolané *S.pneumoniae* - 0

Rotavírusové infekcie – 558 detí

Rakovina krčka maternice – 290 detí

Ovčie kiahne – 51 detí

Tuberkulóza – 1 dieťa

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 12).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 347 osôb, z celkového počtu 585 osôb, t.j. 59,3 %, čo je oproti minulému roku pokles o 1,9 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo očkovaných 19 osôb t.j. 3,2%.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2018 (93,1 %) - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde a v ročníku narodenia 2013 (91,5%) – preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne.

Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov a nedostavenie sa na očkovanie.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. V sledovanom období nebol narodený ani jeden novorodenec HBsAg pozit. matky

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 41 kontraindikácií, všetky dočasné, čo predstavuje o 2,5 % viac ako vlani

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Dysautonómia	1	-	1
Opakované infekty dých. ciest	2	-	2
DMO	1	-	1

S p o l u	4	-	4
------------------	----------	----------	----------

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	-	1
Recidivujúce infekty HCD	5	-	5
S p o l u	6	-	6

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Neurologické ochorenie	1	-	1
Recidivujúce infekty HCD	3	-	3
DMO	1	-	1
Nádor mozgu	1	-	1
Onkologické ochorenie	1	-	1
Myasténia	1	-	1
S p o l u	8	-	8

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	-	1
Epilepsia	1	-	1
Recid. infekty HCD	11	-	11
Dysautonómia	1	-	1
Meningitída	1	-	1
Chron. respiračná insuficiencia	1	-	1
Onkologické ochorenie	1	-	1
S p o l u	17	-	17

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Nefrotický syndróm	1	-	1
Akútna lymfocytárna leukémia	1	-	1
Stav po meningitíde	1	-	1
Autizmus	1	-	1
Reumatoidná artritída	1	-	1
DMO	1	-	1
S p o l u	6	-	6

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2019 do 31.8. 2020				
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	odklad očkovania	Spolu

Banská Bystrica	259	23	34	67	383
--------------------	-----	----	----	----	-----

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2019.

K 31.8. 2019 bolo zistených 40 dočasných kontraindikácií, z toho 22 x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 18x
- nedostavili sa na očkovanie - 4x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2019		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2020	
		abs.	%
B. Bystrica	40	18	45,0

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Bola hlásená jedna nežiadúca reakcia po očkovaní vakcínou M-M-RVAXPRO č. šarže: R 028 153, u 15 mesačného dieťaťa. Jednalo sa o celkovú reakciu – dieťa malo na druhý deň po očkovaní horúčku 39st. C.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutie očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2019 do 31.8.2020 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2019 do 31. 8. 2020 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	základné očkovanie			preočkovanie		
	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	-	-	12	5	4	2

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2019 do 31.8.2020 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2019 do 31.8.2020	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2020
Banská Bystrica	21	302
Spolu	21	302

3. Vykonať kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodoch	Počet kontrolovaných obvodoch			
		Spolu	z toho počet ambulancií		
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomermi	S písomnou evidenciou teploty v chladničke iba v pracovných dňoch	nepretržite
Banská Bystrica	22	22	22	22	0

Vo všetkých pediatrických obvodoch majú chladničky bez výparníka. Teplomermi majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodov sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebná očkovacia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

4. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatrických obvodov. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je nižšia ako v roku 2019, pohybovala sa na úrovni od 91,5% do 96,2 %.

Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2018 (93,1%), 2017 (92,0%) a v ročníku narodenia 2013–preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne (91,5%).

Zaočkovanosť nižšia ako 90% bola zistená v 9 obvodoch. Príčinou nižšej zaočkovanosti v týchto obvodoch bolo najmä odmietanie očkovania zo strany rodičov, odklad očkovania a opakované nedostavenie sa na očkovanie.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2018 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,5 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám v tom istom ročníku zaznamenávame vzostup o 0,3 %.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2018 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 1,1 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života v ročníku narodenia 2012 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 3,1%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života v ročníku narodenia 2005 zaznamenávame pokles o 0,6%.

V preočkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 1,5%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný vzostup o 21,8 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 1,9 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo zaočkovaných len 19 osôb, t.j.3,2%.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2020 bolo zaznamenaných 41 dočasných kontraindikácií čo je o 2,5 % viac ako v roku 2019..

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2018 do 31.8. 2019 bolo uskutočnené v 18 prípadoch, t. j. z celkového počtu 40 dočasných kontraindikácií bolo doočkovaných len 18 detí (45 %,) v 18 prípadoch kontraindikácie stále pretrvávajú, v 4 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Tohto roku zaznamenávame opäť vzostup odmietania očkovania rodičmi. V kontrolovaných ročníkoch bol zaznamenaný vzostup o 3,6 %.

Od 1.9.2019 do 31.8. 2020 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 259 odmietnutí očkovania, z toho 35 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 21 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2020 – 302 detí.

V období od 1.9. 2019 do 31.8.2020 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 23 detí, týkajú sa hlavne základného očkovania proti morbillám, rubeole a parotitíde a preočkovania proti jednotlivým ochoreniam.

Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieš